

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14 и 43/14), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
СИНДРОМ НА СУВИ ОЧИ

Член 1

Со ова упатство се пропишува практикувањето на медицина заснована на докази при синдромот на суви очи.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при синдромот на суви очи е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при синдром на суви очи, по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот, може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на медицинското згрижување, при што од страна на докторот тоа соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на неговото донесување.

Бр. 07-2900/1
12 март 2014 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

СИНДРОМ НА СУВИ ОЧИ

МБД Упатство
23.10.2009

- Основни податоци
- Епидемиологија
- Симптоми и знаци
- Дијагноза
- Ширмеров тест
- Лекување

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ

- Чувството на суви очи е чест симптом и се должи на намалена продукција на солзи, предизвикана на пр. од хормонални промени или при стареење.
- Синдромот на суви очи е честопати асоциран со системски заболувања или примена на некои лекови.
- Терапијата е симптоматска: факторите кои ја влошуваат состојбата треба да се избегнуваат и да се користат вештачки солзи.

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

- Чувството на суви очи е чест симптом.
  - Секрецијата на солзи се намалува со возраста.
  - Хормонски фактори (во климактериум состојбата е 2-3 пати почеста кај жени отколку кај мажи).
- Синдромот на суви очи може да биде последица на други заболувања:
  - Сврзно-ткивни заболувања, како ревматоидниот артритис, ги оштетуваат солзните и плунковите жлезди.
  - Кожни болести, како псоријаза, атопичен дерматитис, себороичен дерматитис, акни,
  - мултиформен еритем, очен пемфигоид, Lyell-ов синдром.
  - Ендокринолошки заболувања (болест на Grave).
  - Амилоидоза.
  - Некои лекови:
    - Бета-блокери.
    - Проверете ги можните споредни ефекти на лековите на вашиот пациент.

СИМПТОМИ И ЗНАЦИ

- Печење и чувство на песок во очите, придружено со интермитентно солзење (рефлексно солзење како резултат на иритација).
- Симптомите се најизразени:
  - Наутро.
  - На ветровито време.
  - Во прашлива и зачадена атмосфера.
  - Многу асимптоматски пациенти во услови на климатизација (air-conditioner) имаат симптоми на работно место, таканаречен “office eye syndrome”.
- Конјуктивата лесно се иритира и зацрвенува.

ДИЈАГНОЗА

- Типична анамнеза.
- Преглед со студено светло (penlight).
- Колектираното количество солзи на римата од долниот очен капак е минимално или отсуствува и окоето е суво.
- Корнеалниот рефлекс на светлина е нерегуларен, а филаменти од исушени епителијални клетки може да се најдат на корнеалната површина кај потешките случаи.
- Тестот на Schirmer е помалку од 5-10мм во 5 минути.

ШИРМЕРОВ ТЕСТ

- Се користи специјално пакувана филтер хартија во вид на ленти (готов производ).
- Ако го испитувате присуството на синдромот на суви очи, мерете ја базалната секреција на солзи со изведување на тестов неколку минути по употреба на локален анестетик во очите за превенција на рефлексната лакримација.
- Хартијата е вметната во долната конјуктива на границата на средната и надворешната третина на окоето и виси надолу. Пациентот слободно може да гледа или да ги затвори очите.
- По 5 минути се вади филтер хартијата и се мери растојанието од ивицата до влажната линија во милиметри.

ЛЕКУВАЊЕ

- Целта е да се минимизираат симптомите.
- Да се отстранат предиспонирачките фактори.
  - Совет за избегнување на ветар, прашина и климатизирани простории.
  - Совет: наутро да не се мијат очите со вода, затоа што ова го влошува овој синдром, иако пациентите имаат чувство на олеснување.
- Влажнење на воздухот може да е од помош.
- Вештачки солзи или гел:
  - Достапни се повеќе видови вештачки солзи. Пациентот се советува индивидуално да си избере кои најмногу му одговараат. Тие никогаш не се еквивалент на нормалните солзи.
  - Кај потешки случаи може да се користат пипети кои не содржат презервативи и се за еднократна употреба.
  - Се започнува со еден вискозен и еден течен препарат, алтернативно.
- Ако вештачките солзи не се доволни, да се консултира офталмолог.

РЕФЕРЕНЦИ

Автор: Tero Kivelä, Article ID: ebm00809 (037.030)

© 20122 Duodecim Medical Publications Ltd

1. **EBM Guidelines, 03.03.2010, <http://www.ebm-guidelines.com>**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на 5 години.**
3. **Предвидено е следно ажурирање до 2015 година.**